

SAMMANSTÄLLNING HÖRRING 2018

Lina Pettersson, ungdomsstrateg
Mora kommun

**MORA
KOMMUN**

Sammanställning av dokumentation från Hörning 2018

Hösten 2016 hölls den senaste demokratidagen för unga i Mora kommun. Den 7 mars 2018 hölls en uppföljningsdag där politiker, tjänstepersoner och 35 elevrådsrepresentanter från mellanstadiet till gymnasiet träffades för att se vad som hänt sedan dess.

Under dagen återkopplade nämndrepresentanter vilka beslut som fattats. Det gavs även en inblick i vad som är på gång i kommunen, i stort som smått. Det fanns gott om utrymme för frågor, diskussioner och mingel som deltagarna tog väl vara på. Dagen avslutades med en inspirerande presentation av två elever från Mora som deltagit i Miljötinget. Nedan följer en övergripande dokumentation av dagens innehåll.

För-och grundskolenämnden – Rose-Mari Bogg

Det är tydligt att elever i Moras skolor vill få vara med och påverka mer. Skolpolitikerna vill träffa elever på skolorna och har bland annat varit i Våmhus och Morkarlby. Planerar att träffa elevråden på högstadiet en gång varje år, och försöka hinna med att besöka så många elevråd som möjligt på mellanstadierna. Nämnden önskar att unga kommer med idéer om fler sätt att mötas på.

Reflektion: *Elever kan vara med på nämndmöten och se hur det går till och politiker kan vara med på elevrådsmöten på skolorna.*

Elevråden är jätteviktiga och de behöver få mer inflytande! Alla undersökningar som görs i skolan (enkäter m.m.) ska redovisas i elevråden så att de kan fundera på hur saker kan bli bättre och kunna prata om det med lärare och rektor. Ett försök med en egen elevrådsbudget kommer nu att testas på några skolor. Den kan användas för att t.ex. att trycka broschyrer eller göra studiebesök.

Vad har hänt, och vad är på gång:

- Upprustningar av skolgårdar. Färnäs och Morkarlby 1-6 till våren.
- Cafeterior på Noret 7-9 och Morkarlbyhöjden.
- Kostenheten har fått önskemål om skolmaten. Önskeveckan har tagits bort och de populära rätterna har lagts ut lite oftare istället. Försöker använda de populära grönsakerna, men vill anpassa maten efter årstid för miljöns skull.
- Ny studievägledningsplan, för att man ska få bra information inför gymnasievalet.
- Arbete för att förbättra städning på skolorna.
- Anställt skolbibliotekarier som åker runt på skolorna, så att alla har tillgång till skolbibliotek.
- Vissa klasser i åk 7 testar pulsträning vilket ska ge bättre koncentration och studieresultat.
- Infört besöksskyltar på Noretskolan och Morkarlbyhöjden för att inga obehöriga ska vara där.

Fråga: På Våmhus skola har leksakerna gått sönder och det kommer inga nya. Detta har tagits upp på elevrådet, men det finns fortfarande för få leksaker. Det är även en grushög vid lekparken.

- Utemiljön är inte bra på Våmhus skola och den kommer att göras om.

Reflektioner: Noretskolans elevråd önskar nya hela bänkar på skolgården. Morkarlbyhöjdens skolgård är obefintlig, och eleverna undrar hur vuxna kan tro att eleverna ska röra sig mer om det inte finns något att göra på rasterna?

- Det är viktigt med bra skolgårdar för att unga ska kunna röra sig. Man kan söka pengar från Boverket för att rusta upp skolgårdar. Då ska eleverna vara med i arbetet.

Fråga: Ska det byggas en ny högstadieskola?

- Det har gjorts en skolutredning som precis är klar. Det finns fyra alternativ och att bygga en ny skola är ett av dem. Det har inte tagits något beslut än. Först ska alla få en chans att tycka till.

Fråga: Varför blandar man dressing i salladen? Fler skulle nog äta sallad om man kunde välja.

- Lämnar denna fråga vidare till kostenheten.

Fråga: Vad gör man åt matsalen på Morkarlby skola? Den nya möbleringen har inte hjälpt, matsalen fortfarande är lika trång.

- Man utreder vilka kök och matsalar i kommunen som man ska bygga ut eller bygga om. Ett alternativ man tittar på är att använda rummet bredvid matsalen.

Gymnasienämnden – Magnus Andersson

Det finns ungefär 900 elever på gymnasiet. Man kan välja mellan 11 olika program. Viktig fråga som kom upp under demokratidagen var mer inflytande för ungdomar. Tjänsten som ungdomsstrateg är ett exempel på att kommunen tycker att inflytande för elever är väldigt viktigt.

Vad har hänt, och vad är på gång:

Önskemål om alpint gymnasium - Nämnden har bestämt att man ska göra en utredning kring att eventuellt starta ett skicross-gymnasium.

Körkortsutbildning på fordonsprogrammet - Nämnden har bestämt att de som går fordonsprogrammet ska få en starthjälp till att ta körkort.

Problem med rasism och sexism - är något alla jobbar och ska jobba med på skolan. Det finns en lärare på gymnasiet som är anställd till viss del för att vara förstelärare i värdegrundsfrågor. Skolan fick ett fredspris förra året och 18 elever fick delta i en särskild utbildning där man fick åka till Auschwitz och jobba med frågor om allas lika värde.

Tidig information om gymnasieval - Kollar på hur man kan informera redan i åk 7. Har "catwalk" i åk 8 och informationskväll i åk 9. Alla nior får också besöka gymnasiet under hösten.

Reflektion: Studievägledaren skulle kunna nämna fler alternativ för de som ska välja gymnasium. Även de program som inte finns i Mora. Man kan då få ett större urval.

- Det är studievägledarnas uppdrag. De vet om det och jobbar för det.

Reflektion: När jag gick i nian ville jag veta vad som var roligast på programmet och vad som var svårast och mest utmanande. Rekommenderar att man kommer och hälsar på. Många kommer och besöker ekonomiprogrammet. Uppskattat både av de som besöker och de som går på programmet.

Reflektion (högstadiet): Vi besökte två olika program på gymnasiet. Ingen mötte upp när vi kom och vi blev inte så bra omhändertagna av lärarna. Ingen hade förberett eller planerat.

- Världigt viktigt med ett gott bemötande. Tar med sig denna info och ska prata med lärarna!

Man kan fortsätta plugga på högskolenivå i Mora. Man kan bo kvar här och läsa på distans. Gymnasiet har de två senaste åren haft en arbetsmarknadsdag, då man tar dit olika yrken och högskolan som får berätta om möjligheter efter studenten.

Fräschare toaletter är ett önskemål. Gymnasiet ingår i skolutredningen och man kommer förmodligen vänta med att bygga om tills man fattat ett beslut om hur man ska gå vidare. Om det ska byggas nytt väntar man med att göra något.

Mer varierad skolmat är en fråga som ofta kommer upp. På gymnasiet vill många äta vegetariskt och veganskt. Kaffe och mer kryddor är också önskemål. Ett matråd har varit på gång att startas några gånger. Alla matfrågor skulle kunna gå genom det. Annars kan det lyftas i elevrådet.

Eleverna önskar **längre öppettider i biblioteket på gymnasiet** och detta har man inte gjort så mycket åt. Grundtanken är att det ska vara öppet kl.8.00-16.00.

Stress i skolan lyftes som ett stort problem under demokratidagen. Det är jättebra att eleverna tar upp frågan om stress. Vi vet att många ungdomar har det jättejobbigt. Man behöver hjälpas åt och bli bättre på att prata om problemen och hitta vägar för att jobba så att ungdomar och människor i samhället mår bättre. Just nu planeras en temavecka på gymnasiet som heter "Kärleken är fri". (Genomfördes vecka 11).

Reflektion: Man läser många ämnen i gymnasiet och det är svårt att planera allt och det är mycket press för att få betyg. Betygen är viktiga för att komma in på högskola. Man måste kunna planera både skola och privatliv. Alla har inte tid eller förmåga att planera för att fixa

alla krav, vilket blir stressande. Lärarna har ingen kalender eller liknande så att de vet hur klasserna har det med läxor och inlämningsuppgifter. Skulle vara bra med en gemensam kalender så att de har koll.

- Vi försöker se till att lärarna samordnar sig. Många uppgifter kan klumpa ihop sig inför loven. Det finns en kalender i nya plattformen. Lärarna jobbar på det och försöker lära sig att använda den. Bra också att kolla med eleverna när man kan lägga prov och inlämningar.

Reflektion: *Det har inte blivit bättre med den nya plattformen. Det är för mycket i flödet och man hittar aldrig det man vill komma åt. Kunskapsnivån kring programmet skiftar mycket mellan olika lärare, och vissa använder den inte alls. Det gör det inte enklare för oss elever.*

- Det finns en utbildningsplan för lärarna och man jobbar med att alla ska lära sig använda plattformen.

Förslag från elevrådet på gymnasieskolan:

- Det tar lång tid att få mat i matsalen. Det finns två köer, men alla går åt samma håll och det blir trångt. Ett förslag kan vara att köerna går åt olika håll.
- Det är trångt i matsalen. Vi föreslår att man även använder restaurangen bredvid (hotell- och restaurangprogrammets restaurang) om den inte används vid lunchtid.
- Elevrådet har pratat om utemiljön inför våren och sommaren och de vill ha gräs så det ser fint ut. Även bänkar så att man kan sitta ute och jobba på lunchen eller liknande.

Kulturnämnden – Karin Lübeck och Sonja Viklund

Vad har hänt, och vad är på gång:

- Det finns önskemål om längre öppettider på biblioteket. Anledningen till att man stänger tidigare är att det är få besökare den sista timmen på kvällen. Man har valt att öppna en timme tidigare istället.
- Många vill kunna plugga på biblioteket. Det finns utrymme att göra det, men tyvärr inte så stor möjlighet att stänga om sig. Det skulle kunna lösas genom att bygga om, vilket man önskar pengar till.
- Det finns tre mindre bibliotek på Sollerön, i Venjan och i Våmhus. Där är det öppet några timmar per vecka. Man försöker få till så att de kan vara öppna längre.
- Under en period fanns det nästan ingen skolbiblioteksverksamhet – nu finns det bibliotekarie som åker runt till skolorna så att eleverna kan använda biblioteken.

Tips: Det är enkelt att beställa hem böcker, även på andra språk än svenska till biblioteken, bara fråga en bibliotekarie om hjälp!

Rosa huset – Mike Christensen

Rosa huset är ett kulturhus och mötesplats för unga, där man bland annat kan unga söka pengar för att göra olika projekt. Personalen finns till för att unga ska kunna genomföra sina idéer och om du har en idé är det bara att höra av dig till någon av dem! Exempel på projekt kan vara karaokekväll, disko, LAN m.m. Nästa stora event är ett motor-evenemang som unga arrangerar. Det är viktigt att erbjuda och arbeta med saker som passar alla. Det är fler killar än tjejer som besöker Rosa Huset just nu, och man vill jobba för att få dit fler tjejer.

Rosa huset har haft stängt några veckor för att det varit mycket stök. Under den tiden har man sett över hur man ska göra för att det inte ska bli så igen, och vad de ska göra om det ändå skulle hända något. Det är viktigt att alla som är på Rosa huset känner sig trygga. Man har infört medlemskort (gratis) och tydligare regler om vad som gäller när man är där. Medlemskortet måste man ha för att kunna boka och göra saker, men man får vara på Rosa Huset även utan kort. Rosa Huset är öppet för unga mellan 13 och 20 år. Det har varit en stor ökning av besökare på Rosa huset. Personalmängden är anpassad för hur det var tidigare och det kommer nu att vara fler som jobbar samtidigt. Har ni frågor om Rosa Huset? Kom in, ring, skicka sms eller maila! Kontaktinformation finns på kommunens hemsida.

Det finns önskemål om bättre information kring evenemang och vad som händer. Rosa huset vill hänga med i utvecklingen och önskar idéer från unga om hur informationen kan nå ut. Rosa huset har bestämt att de ska besöka högstadiet och gymnasiet en gång per termin. De ska också ha ett öppet hus då man kan se verksamheten och testa på aktiviteter.

Vissa saker som önskades på Demokratidagen är svåra att genomföra. En buss som åker till byarna och plockar upp besökare blir för dyrt. Det finns också önskemål om en fritidsgård för mellanstadiet som det heller inte finns pengar till just nu.

Fråga: *Det är bra att kunna använda lokaler till flera saker. Kan man använda Rosa Huset till yngre besökare de dagar man inte har öppet för de äldre?*

- Det är också en ekonomisk fråga. I och med att det finns önskemål om en fritidsgård för yngre behöver man fundera mer över det.

Reflektion: *Det är bra när Rosa huset kommer till skolorna och träffar eleverna. Kontakt med elevråden vore också bra.*

Tekniska nämnden Mikael Jaråker

I tekniska nämnden beslutar politikerna om det som tekniska förvaltningen ska göra. De har hand om kommunens anläggningar och lokaler. Skolor är det de jobbar mest med. De tar även hand om alla kontor och fritidsanläggningar. De jobbar även med nya bostadsområden, bygger vägar och tar hand om parker. Det är också de som bygger ut bredband i Moras stadsnät.

Vad har hänt, och vad är på gång:

- Jobbat med att förbättra städning på skolor och i andra lokaler.
- Kommer rusta upp cykelvägar, har fått mer pengar för det i år.
- Simhallen behöver rustas upp. Det diskuteras om man eventuellt ska bygga en ny.
- Man vill göra det bättre för föreningar. Har byggt multi-court och frisbeegolfbana.
- Tjejernas omklädningsrum på Noretskolan ska renoveras i år.
- Nytt bostadsområde – Måmyren. Har byggt vägar och säljer nu tomter till hus.
- Jobbar med nytt industriområde – Örstäppan.
- Bredband – Mora stadsnät. Det är några områden som ännu inte fått fiber.
- Byter ut en hel del belysning. Belysningen blir bättre med ny teknik.
- Bygger om kyrkogatan - Nya träd, nya bänkar, ny sten på marken. Blir fint och trevligt. Man bygger så att vatten rinner undan bättre vid regn. Bassäng längst ner där en del vatten kan samlas och som man placerar växter och bänkar runt. Klart till midsommar.
- Genomfartsprojektet - Det kommer att bli nya rondeller och vägar genom Mora centrum. Film som finns på Youtube om man söker på "Genomfart Mora". Det kommer att bli gång- och cykelvägar och nya tunnlar för gång- och cykelväg. Börjar byggas i vår och är tänkt att vara klart år 2022.
- Ny brandstation - Den gamla är 60 år och man får knappt plats med brandbilarna och all utrustning.

Tips: Det finns en app som heter Felanmälan Mora – anmäl om något är farligt eller behöver åtgärdas!

Många önskar en ny ishall. Kommunen kollar på om man kan göra något som kan vara av nytta för fler. Ett förslag är att bygga en arena på Stranden-området. Man vill att lokalerna ska kunna användas dygnet runt av olika verksamheter. Viktigt att tänka på detta ur ett miljö- och klimatperspektiv. Man jobbar mer med ett helhetstänk idag.

Fråga: När börjar den arenan byggas?

- Det är inte bestämt att det blir något bygge än. Det kommer att ta några år innan man kan börja ett eventuellt bygge. Man måste ta fram planer och gå igenom en lång demokratisk process där många ska vara med och tycka till. Än så länge är det viktigast att få fram förslag om vad som är möjligt och vilka verksamheter som kan finnas i en sådan arena. Arenan behövs oavsett om Mora IK spelar i SHL eller inte, så det handlar inte om det.

Fråga: Är skadegörelsen i Mora hög jämfört med andra kommuner?

- Skadegörelsen kostade 1.5 miljoner förra året. Det ligger inte högt i jämförelse med resten av Sverige, men det var högt för Mora när man jämför med tidigare år.

Fråga: Det finns inget övergångsställe där elever i Vårhus skola går över vägen till skolbussen. Alla bilar kör för fort och vi är rädda. Kan man sätta dit ett övergångsställe? (Se svar nedanför).

Fråga: Vi vill ha fler övergångsställen i Noret, på bättre platser. Måste gå runt långt idag för att komma över vägen.

- Man har tagit bort vissa övergångsställen för att det sker många olyckor just där. Bilisterna förstår inte att det är övergångar och kör ändå och de som går tror att det är tryggt för att det är ett övergångsställe. Kommunen jobbar med att ta fram bättre förslag på övergångsställen.

Fråga: Flera har blivit påkörda vid skolan i Vårhus. Vi önskar bättre cykelvägar.

- Kommunen har precis inlett ett arbete med cykelvägar. Tar med denna önskan i det.

Fråga: Högstadiet på Noretskolan har bara fyra grupperum och två är uppbokade hela tiden. Det är en väldigt stökig studiemiljö och man kan vilja sitta mer i lugn och ro.

- Skolorna börjar bli gamla och det har inte byggts nytt på länge. Dessutom har det blivit fler elever. Kommunen gör en utredning om att eventuellt bygga nytt högstadium.

Fråga: Varför stängdes vattenrutschkanan i simhallen?

- Den var gammal och började spricka. Det fanns en risk att få flisor i sig när man åkte. Den reparerades flera gånger, men man var till slut tvungna att ta bort den.

Fråga: Finns det möjlighet att bygga inomhusfotbollsplan? Om man bygger ny hockeyarena, kan den gamla bli inomhusfotbollsplan då?

- Bra förslag! Vi får se vad som händer med arenafrågan framöver.

Fråga: Varför ska man bygga så många rondeller när så många inte fattar hur de används?

- Vi kanske måste förtydliga hur man kör i rondeller på något sätt.

Fråga: Varför har det blivit sån fördröjning på fibern?

- För att man bygger på många ställen samtidigt. Nu har det även varit mycket snö och is som gjort det svårare.

Socialnämnden – Malin Höglund, Justin Cruseman och Pia Blomstedt

Socialnämndens uppdrag är att ge hjälp och stöd. Socialförvaltningen ska jobba för att alla barn och ungdomar i kommunen är trygga. Man ska ha en trygg uppväxt och alla föräldrar ska få det stöd de behöver för att kunna ta hand om sina barn på ett bra sätt. Socialförvaltningen blir oftast inkopplade då det redan har hänt något, men vill också arbeta förebyggande. Bland annat är socialsekreterare ute och informerar på skolor. Vid vissa tillfällen när det är många ute på stan (t.ex. på skolavslutning och lucia) är man ute och hjälper till. Det kan handla om att någon druckit för mycket, behöver skjutsas hem eller

behöver prata med någon. Om det kommer signaler om att det finns stora problem på en skola, med droger eller annat så kan socialförvaltningen jobba extra mycket med det.

Socialförvaltningen är till för att hjälpa och ser alltid till barnens bästa. De finns till för alla. Om man själv (eller har någon kompis som) inte mår bra, har det dåligt hemma eller om någon verkar ha problem med alkohol eller narkotika vänder man sig till socialförvaltningen. Som barn och ungdom kan man komma, ringa eller prata med någon vuxen på skolan för att komma i kontakt. Det finns en sida som heter Stöd & Omsorg på kommunens hemsida. Där kan man läsa mer och hitta kontaktuppgifter. Det är bara att man hör av sig så kommer man gemensamt fram till när och vart man ska ses. Man behöver inte komma till socialkontoret utan kan ses på stan eller på skolan. Det är viktigt att veta att man kan göra en orosanmälan anonymt. Man behöver aldrig tala om vad man heter, om man inte är vuxen och jobbar med barn och unga.

När man är mellan 13-25 år kan man få hjälp på ungdomsmottagningen. Dit kan man gå när man vill och man behöver inte berätta för sina föräldrar att man gör det. På ungdomsmottagningen kan man få stöd och hjälp, till exempel prata med en kurator eller få hjälp med preventivmedel.

Fråga: *Elevrådet på gymnasiet undrar vem de ska ta kontakt med, då de har många olika idéer kring att förebygga psykisk ohälsa.*

- Elevhälsan och en samverkansgrupp diskuterar sådant arbete. Vänd er till elevhälsan (skolsköterska, kurator) eller ungdomsmottagningen och berätta om era idéer.

Fråga: *Jag skulle vilja prata med kuratorn, men hon är bara på skolan en viss tid och då måste jag vara på lektion.*

- Bästa sättet är att prata med läraren som kan hjälpa till att en boka tid. Det är också okej att gå ifrån lektioner för att prata med kuratorn.

Fråga: *Gör ni några utredningar på skolorna för att ta reda på hur barn och unga har det hemma?*

- Nej, det måste komma in en orosanmälan för att man ska göra en utredning. Däremot gör kommunen olika undersökningar för att se hur elever mår och har det. Ett exempel är Lupp-enkäten som görs i högstadiet och gymnasiet var tredje år. BRÅ (Brottsförebyggande rådet) diskuterar också sådana frågor och tar del av olika undersökningar kring barn och ungas livssituation.

Kommunstyrelsen – Anna Hed och Caroline Smitmanis Smids

Kommunfullmäktige fattar beslut om vad kommunens budget (en miljard) ska användas till. Nämnderna bestämmer vad pengarna ska användas till inom varje område. Vård, skola, omsorg, vägar osv. Kommunstyrelsen är ungefär som en regering som består av ledande politiker från de olika nämnderna. Kommunstyrelsen samlar alla olika förslag och bereder dem och lämnar över till fullmäktige. Det är stora frågor som tar tid, och ni kan ibland ha

hunnit bli vuxna innan ni ser resultat inom vissa områden. Politikerna bestämmer vad som ska göras och kommundirektören ser till att det görs. Politikerna säger *vad* som ska göras, medan tjänstepersonerna påverkar *hur* saker görs.

Kommunledningskontoret jobbar med

- Samhällsplanering
- Hållbarhetsfrågor (miljö och klimat)
- Ungdomsfrågor
- Näringslivsfrågor
- Kansli och utredningar (hur man hanterar sina papper för framtiden med arkiv osv.)
- Reception och växel
- Personalfrågor (större delen av kommunens pengar går till personalkostnader)
- Integrationsfrågor (jobb, bostäder m.m.)
- Säkerhetsfrågor (t.ex. brandkåren, bygga säker gånggata osv)
- Kommunikation (med medborgarna)
- Kost
- IT
- Ekonomi

Den största utmaningen i Mora är **kompetensförsörjning**, att det är tillräckligt många som jobbar i kommunen. Om tillräckligt många jobbar så får kommunen också pengar. Moraborna har en hög medelålder och många går i pension framöver. Det behövs mer arbetskraft (människor som jobbar) inom i princip alla yrken.

För att folk ska kunna flytta hit behövs **bostäder**, vilket den andra största frågan för kommunen. Vi bor inte trångt i Mora, men det behövs byggas fler hyreslägenheter, bostadsrätter osv. Kommunen äger mark men kan ändå inte alltid bestämma över den. Det finns regler för hur och vart man får bygga.

Tredje viktigaste frågan är **infrastruktur**. Det behövs vägar som fungerar, tåg, bussar och flyg. Även fiber och bredband är en viktig del av infrastrukturen. Det behövs också bra skolor och fritidsanläggningar. Barn och unga är viktiga, bland annat för att det är ni som kommer att fylla behoven av arbetskraft i framtiden.

Utvecklingsenheten jobbar för att hitta fler feriepraktikplatser i näringslivet, vilket är en jättebra fot in i arbetslivet. Ni vill ha jobb och tjäna pengar, men det är ju också så att vi på kommunen behöver er. Vi vill även visa på vilka jobb som finns inom kommunen, där det finns många yrken att välja mellan.

För att sprida kunskap om olika yrken håller man på med ett projekt som heter Morakontraktet, där företag och kommunen kan visa upp sig och vilka yrken som finns på en mäsas. Man håller även på med ett projekt som heter "Industrinatten" där alla åttor och alla

tvåor på gymnasiet får besöka industrier i Mora. Det kommer även vara lite festligheter och besökarna får lyssna på en föreläsning av Christer Fuglesang.

På Demokratidagen kom det upp mycket frågor om fritiden. Unga upplever att det inte finns så mycket att göra. Det kan vara så att föreningarna inte syns tillräckligt väl, så att de unga inte vet att de finns. Föreningarna måste bli bättre på att visa vad det finns för aktiviteter. Man kan även bilda en egen förening med hjälp av bidrag och stöd om man märker att många är intresserade av samma saker. I sommar kommer föreningarna få tillfälle att visa upp sig för barn och unga under en vecka. Det kommer att ingå i kommunens sommarlovsprogram.

Reflektion: *Jag visste inte att det fanns en brottningsklubb förrän de kom och informerade på skolan.*

- Feriepraktikanter kommer i sommar att undersöka hur man bättre kan nå ut till unga med information.

Det var många samhällsfrågor som kom upp under Demokratidagen, bland annat trygghet utomhus. Kommunen har träffat barn och unga för att ta reda på var de inte känner sig trygga. Brottsförebyggande rådet pratar också om trygghetsfrågor. I genomfartsprojektet har man tänkt mycket på det, och de nya tunnlarna under vägen kommer se annorlunda ut än de som finns nu. De kommer att vara mer öppna och ljusa för att kännas mer trygga.

Det är viktigt med bra cykelvägar till och från skolan. Många föräldrar skjutsar sina barn, och ju fler som kör vid skolorna desto farligare blir det. Cykling är även bättre för miljön och hälsan. En cykelgrupp har skapats för att ta reda på vad som kan förbättras så att det blir säkrare att cykla i Mora. Två feriepraktikanter kommer också att jobba med det i sommar.

Det är många unga som åker buss i Mora och alla är inte nöjda med tidtabellerna. Det är tyvärr så att det ofta tar lång tid innan det blir förändringar i såna frågor. En ändring i tidtabellen påverkar alla bussar i hela Dalarna, så det är inte helt enkelt.

Fråga: *När vi åker på hemkunskap så är bussarna alltid sena, eller kommer inte alls.*

- Vi är medvetna om att det är ett stort problem och ska jobba med att förbättra det.

Fråga: *Min kompis mamma jobbar på stan och för att ta sig dit måste kompisen vänta på Mora resecentrum i 40 min. Hon känner sig inte trygg där.*

- Resecentrum är navet i busstrafiken. Chaufförerna måste ha någonstans att äta och gå på toaletten. Ibland blir det tyvärr väntetider, det är svårt att undvika. Alla bussar kan inte stanna på Fridhemsplan på grund av att det blir för trångt, dåligt för miljön och att de boende blir störda.

Fråga: *Vi slutar långt innan bussarna kommer. Eleverna är skolans ansvar, men många elever lämnar skolans område när de väntar på bussen.*

- Man försöker göra så att scheman och busstider ska matcha med varandra. Eleverna är skolans ansvar tills de kliver på bussen. Man kanske behöver lägga in aktiviteter i väntan på bussen, eller ändra schemat. Dalatrafik har föreslagit att sluttiderna för skolorna i Dalarna kanske måste vara mer lika. Det kommer dock aldrig att bli perfekt så att alla är helt nöjda.